NORAKSTS
Lieta Nr. A 42351606
A 1720-07/21

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā, 2007. gada 21.maijā

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese I.Kalvāne

piedaloties pieteicējai *O.L.*,
atbildētāja — Latvijas republikas – pusē pieaicinātās iestādes Valsts ieņēmumu dienesta pārstāvei Elīnai Upītei,

atklātā tiesas sēdē 2007.gada 3.maijā Rīgā, Antonijas ielā 6, izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc *O.L.* pieteikuma par Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora 2006.gada 2.marta lēmuma Nr.19/5930 atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] 2006.gada 22.martā Administratīvajā rajona tiesā saņemts *O.L.* (turpmāk – pieteicēja) pieteikums (reģistrācijas Nr.4971) Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – atbildētājs) ģenerāldirektora 2006.gada 2.marta lēmuma Nr.19/5930 (turpmāk – Lēmums) atcelšanu.

[2] 2006.gada 23.martā Administratīvās rajona tiesas tiesnese pieņēma lēmumu par pieteikuma pieņemšanu un administratīvās lietas ierosināšanu.

[3] No lietas materiāliem secināms, ka:
[3.1] 2006.gada 12.janvārī Rīgas pašvaldības policijas Vidzemes priekšpilsētas pārvaldes Administratīvās uzraudzības nodaļas amatpersona sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu Nr.ZV004043 par to, ka pieteicēja būdama sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Rēno" veikala (*/dzēsta adrese/*, Rīgā) pārdevēja pārdeva nepilngadīgajai personai *K.K.* tabakas izstrādājumus - cigaretes „LM light", tādējādi izdarot administratīvo pārkāpumu, kas paredzēts Latvijas Administratīvā pārkāpuma kodeksa (turpmāk – LAPK) 155.panta trešajā daļā.

[3.2] 2006.gada 9.februārī Valsts ieņēmumu dienesta Rīgas reģionālās iestādes Tematisko pārbaužu pārvaldes 8.tematisko pārbaužu daļas priekšniece, novērtējot izdarītā administratīva pārkāpuma apstākļus, par atbildību mīkstinošu apstākli atbilstoši LAPK 33.panta pirmās daļas 1.punktam atzinusi to, ka pieteicēja vaļsirdīgi nožēlo izdarīto, paskaidrojot, ka pircējs, kas nopirka tabakas izstrādājumus, neizskatījās pēc nepilngadīgās personas. Ievērojot minēto, pieteicējai tika piemērots mazākais iespējamais LAPK 155.panta trešās daļas sankcijā paredzētais naudas sods 200 latu apmērā.

[3.3] Nepiekrītot Valsts ieņēmumu dienesta Rīgas reģionālās iestādes Tematisko pārbaužu pārvaldes 8.tematisko pārbaužu daļas priekšnieces 2006.gada 9.februāra lēmumam Nr.F11/ZV004043/83p, pieteicēja vērsās ar iesniegumu pie Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora lūdzot atcelt minēto lēmumu.

[3.4] Ar atbildētāja Lēmumu Valsts ieņēmumu dienesta Rīgas reģionālās iestādes Tematisko pārbaužu pārvaldes 8.tematisko pārbaužu daļas priekšnieces 2006. gada 9.februāra lēmums Nr.F11/ZV004043/83p tika atstāts negrozīts.

[4] Nepiekrītot atbildētāja Lēmumam, pieteicēja vērsās Administratīvajā rajona tiesā. Savā pieteikumā pieteicēja norāda uz šādiem apstākļiem:

[4.1] Pieteicējs paskaidro, ka Lēmuma konstatējošā daļā aprakstītajā situācijā pircēja, kuram pieteicēja 2006.gada 12.janvārī pārdeva cigaretes, izskats atbilda pilngadīgas personas izskatam.

[4.2] Pieteicēja norāda, ka Lēmumā norādītie faktiskie apstākļi apliecina to, ka Rīgas pašvaldības policijas Vidzemes priekšpilsētas Administratīvās uzraudzības nodaļas darbinieki šo pārbaudi speciāli bija organizējuši, iepriekš vienojoties ar nepilngadīgo personu par pirkuma veikšanu.

[4.3] Pieteicēja arī norāda, ka par pārdevēju strādā neilgi, tāpēc pieredze tirdzniecībā ir maza. Pieteicēja vērš uzmanību arī uz to, ka pircēja personību apliecinošus dokumentus arī pēc pieteicējas īpaša pieprasījuma pašvaldības policijas darbinieki atteicās uzrādīt.

[4.4] Pieteicēja uztraukumā detalizēti neprata izskaidrot notikušo ne policijas inspektoram, kas sagatavoja administratīvā pārkāpuma protokolu, ne Valsts ieņēmuma dienesta Reģionālas iestādes amatpersonām, kas pieteicēju uzaicināja 2006.gada 9.februārī ierasties uz administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanu. Pieteicējas apgādībā ir viens nepilngadīgs bērns, smagi sociālie sadzīves apstākļi un noteiktā naudas soda samaksa radītu ļoti būtiskus zaudējumus ģimenes uzturēšanā, jo pārdevējas alga, salīdzinoši ar soda naudas summu, ir nesamērīgi maza.

Tādējādi pieteicēja lūdz saskaņā ar LAPK 21.panta pirmo daļu atbrīvot viņu no administratīvās atbildības pārkāpuma maznozīmīguma dēļ, turklāt saistībā ar šo notikumu pieteicēja ir daudz pārdzīvojusi, cietusi un sapratusi savu kļūdīšanos.

[3] 2006.gada 7.aprīlī Administratīvajā rajona tiesā saņemts atbildētāja rakstveida paskaidrojums tiesai, kurā atbildētājs noraida pieteicējas lūgumu, pamatojoties uz Lēmumā minētajiem argumentiem. Kā arī paskaidro, ka tā kā akcīzes preču, tajā skaitā arī alkohola un tabakas izstrādājumu, aprite tiek regulēta ar īpašiem likumdevēja paredzētajiem līdzekļiem, izdodot speciālus normatīvus aktus, kas to regulē, kā arī paredzot administratīvo atbildību par šo noteikumu neievērošanu, ikviens pārkāpums, kas saistīts ar alkoholisko un tabakas izstrādājumu apriti, ir uzskatāms par nopietnu sabiedrības interešu, kā arī valsts budžeta aizskārumu.

[4] Tiesas sēdē pieteicēja savu pieteikumu uzturēja un sniedza paskaidrojumus, kas pamatoti ar pieteikumā norādītajiem apstākļiem. Pieteicēja norādīja, ka pieteicēja arī savā paskaidrojumā, kuru sniedza administratīvā pārkāpuma izskatīšanas un lēmuma pieņemšanas laikā, kā arī savā iesniegumā iestādei bija norādījusi, ka pircējs neizskatījās pēc nepilngadīgas personas. Tomēr ka neskatoties uz to, vēl līdz šim viņai nav uzrādīti tās personas dokumenti, kurai pieteicēja 2006.gada 12.janvārī pārdeva cigaretes kā rezultātā pieteicējai tika sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols un viņa tika saukta pie administratīvās atbildības, kā arī lietā nav atrodami nekādi pierādījumi tam, ka pircējs ir bijis nepilngadīga persona.

Tiesas sēdē atbildētāja pilnvarotā pārstāve pieteikumu neatzina un lūdza tiesu to noraidīt, pamatojoties uz Lēmumā un paskaidrojumos tiesai sniegtajiem argumentiem. Atbildētāja pilnvarotā pārstāve atzina, ka lietas materiālos nav pierādījumu, ka persona, kurai pieteicēja 2006.gada 12.janvārī pārdeva cigaretes un par to tika saukta pie administratīvās atbildības, bija nepilngadīga.

Motīvu daļa

[5] Tiesa, noklausoties administratīvā procesa dalībnieku paskaidrojumus un izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, secina, ka pieteikums ir apmierināms.

[6] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 103.pantu administratīvā procesa tiesā būtība ir tiesas kontrole pār iestādes izdota administratīvā akta vai faktiskās rīcības tiesiskumu vai lietderības apsvērumiem rīcības brīvības ietvaros. Administratīvajā procesā tiesa noskaidro, vai administratīvais akts

un iestādes faktiskā rīcība atbilst Administratīvā procesa likuma un citām tiesību normām.

[7] Lēmums, pamatojoties uz kuru pieteicēja sodīta saskaņā ar LAPK 155.panta trešo daļu, ir personai, konkrēti pieteicējai, nelabvēlīgs administratīvs akts un kā tādam tam jāatbilst Administratīvā procesa likuma 67.pantam.

Administratīvā akta, kurā uzlikts administratīvais sods, izdošana saistīta ar noteikta procesa, kas noteikts Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā, ievērošanu.

[8] LAPK 272.pants nosaka, ka institūcijai (amatpersonai), izskatot administratīvā pārkāpuma lietu, jānoskaidro, vai ir izdarīts administratīvais pārkāpums, vai attiecīgā persona ir vainīga tā izdarīšanā, vai šo personu var saukt pie administratīvās atbildības, vai ir atbildību mīkstinoši un pastiprinoši apstākļi, vai ir nodarīts mantisks zaudējums, kā arī jānoskaidro citi apstākļi, kam ir nozīme lietas pareizā izlemšanā.

No lietas materiāliem izriet, ka lietā ir strīds par to, vai ir izdarīts administratīvais pārkāpums, proti, vai pieteicēja pārdevusi cigaretes nepilngadīgai personai. Turklāt tiesa secina, ka lietā ir strīds par to, vai pieteicējai varēja rasties šaubas par pircēja vecumu, un proti, par to, ka pircējs ir nepilngadīga persona.

Lietā nav strīda par to, ka *K.K.* vecums 2006.gada 12.janvārī, cigarešu pirkuma izdarīšanas brīdī, bija 16 gadi 11 mēneši un 7 dienas.

[9] Likuma „Par tabakas izstrādājumu realizācijas, reklāmas un lietošanas ierobežošanu" 7.panta trešā daļa nosaka, ka aizliegts pārdot tabakas izstrādājumus personām, kas jaunākas par 18 gadiem. Par to tabakas izstrādājumu tirdzniecības vietās jābūt attiecīgam uzrakstam. Šaubu gadījumā pēc tirdzniecības vai policijas darbinieka pieprasījuma pircējam jāapliecina savs vecums, uzrādot personu apliecinošu dokumentu.

Savukārt LAPK 155.panta trešā daļa, pēc kuras sodīta pieteicēja, paredz atbildību par alkoholisko dzērienu un tabakas izstrādājumu pārdošanu nepilngadīgajiem.

[10] No lietas materiāliem tiesa konstatē, ka:

[10.1] 2006.gada 12.janvārī Rīgas pašvaldības policijas Vidzemes priekšpilsētas pārvaldes Administratīvās uzraudzības nodaļas amatpersona sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu Nr.ZV004043 par to, ka pieteicēja būdama sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Rēno" veikala (*/dzēsta adrese/*, Rīgā) pārdevēja pārdeva nepilngadīgajai personai *K.K.* tabakas izstrādājumus - cigaretes „LM light", tādējādi izdarot administratīvo pārkāpumu, kas paredzēts LAPK 155.panta trešajā daļā;

[10.2] savā 2006.gada 12.janvāra paskaidrojumā pie protokola par administratīvo pārkāpumu pieteicēja ir atzinusi, ka pārdeva cigaretes nepilngadīgai personai, nejautājot, cik viņam gadu un nepieprasot uzrādīt vecumu apliecinošu dokumentu, tomēr norāda, ka to izdarījusi tikai tādēļ, ka pircējs neizskatījās pēc nepilngadīgas personas un pieteicējai, cigarešu pārdošanas brīdī, neradās šaubas par to, ka pircējs ir pilngadīgs.

[10.2] 2006.gada 9.februārī Valsts ieņēmumu dienesta Rīgas reģionālās iestādes Tematisko pārbaužu pārvaldes 8.tematisko pārbaužu daļas priekšniece, novērtējot izdarītā administratīva pārkāpuma apstākļus, par atbildību mīkstinošu apstākli atbilstoši LAPK 33.panta pirmās daļas 1.punktam atzinusi to, ka pieteicēja vaļsirdīgi nožēlo izdarīto, paskaidrojot, ka pircējs, kas nopirka tabakas izstrādājumus, neizskatījās pēc nepilngadīgās personas. Ievērojot minēto, pieteicējai tika piemērots mazākais iespējamais LAPK 155.panta trešās daļas sankcijā paredzētais naudas sods 200 latu apmērā.

[10.3] Nepiekrītot Valsts ieņēmumu dienesta Rīgas reģionālās iestādes Tematisko pārbaužu pārvaldes 8.tematisko pārbaužu daļas priekšnieces 2006.gada 9.februāra lēmumam Nr.F11/ZV004043/83p, pieteicēja vērsās ar iesniegumu pie Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora lūdzot atcelt minēto lēmumu. Savā iesniegumā pieteicēja norādīja, ka pircējs neizskatījās pēc nepilngadīgas personas, tādēļ viņam netika prasīti uzrādīt vecumu apliecinoši dokumenti. Pieteicēja iesniegumā lūdza atbildētāju izvērtēti lietas apstākļus un atzīt viņas izdarīto pārkāpumu par maznozīmīgu un atbrīvot pieteicēju no administratīvās atbildības saskaņā ar LAPK 21.pantu.

Ar atbildētāja Lēmumu Valsts ieņēmumu dienesta Rīgas reģionālās iestādes Tematisko pārbaužu pārvaldes 8.tematisko pārbaužu daļas priekšnieces 2006. gada 9.februāra lēmums Nr.F11/ZV004043/83p tika atstāts negrozīts.

[11] Saskaņā ar LAPK 243.pantu pierādījumi administratīvā pārkāpuma lietā ir jebkuri fakti, uz kuru pamata institūcijas (amatpersonas) likumā noteiktajā kārtībā nosaka administratīvā pārkāpuma esamību vai neesamību, pie administratīvās atbildības sauktās personas vainu un citus apstākļus, kam ir nozīme lietas pareizā izlemšanā.

[11.1] Tiesa konstatē, ka lietas materiāliem ir pievienots Rīgas pašvaldības policijas Vidzemes priekšpilsētas pārvaldes Administratīvās uzraudzības nodaļas vecākās inspektores ziņojums, kurā viņa norāda, ka kopā ar kolēģi pildīja savus amata pienākumus un veica pārbaudi ar mērķi kontrolēt alkoholisko dzērienu un tabakas izstrādājumu tirdzniecības noteikumu ievērošanu. Pašvaldības policijas inspektore norāda, ka apsekojot sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Reno" veikalu „Pārtika" */dzēsta adrese/*, Rīgā, tika konstatēts, ka pieteicēja pārdeva nepilngadīgai personai *K.K.* cigaretes, pirms

tam nepajautājot, cik viņam ir gadu un nepieprasot uzrādīt vecumu apliecinošu dokumentu;

[11.2] Nepilngadīgais *K.K.* savā paskaidrojumā norāda, ka 2006.gada 12.janvārī iegādājās cigaretes veikalā „Pārtika" */dzēsta adrese/*, Rīgā, un pārdevēja nepajautāja viņam cik viņam ir gadu, kā arī nepieprasīja uzrādīt vecumu apliecinošus dokumentus.

[11.3] Pieteicēja savā paskaidrojumā iestādei norādījusi, ka pircējs neizskatījās pēc nepilngadīgas personas, tādēļ viņam netika prasīti uzrādīt vecumu apliecinoši dokumenti.

Arī savā iesniegumā iestādei, pieteicēja norādījusi, ka pircējs izskatījās pēc pilngadīgas personas un nekādas šaubas par viņa vecumu pieteicējai nav radušās, tāpēc arī netika pieprasīti uzrādīt vecumu apliecinoši dokumenti, turklāt pieteicēja lūgusi atbildētāju atzīst viņas pārkāpumu par maznozīmīgu un saskaņā ar LAPK 21.pantu atbrīvot no administratīvās atbildības.

[12] Izvērtējot dotos pierādījumus tiesa atzīst, ka iepriekšminētie pierādījumi apstiprina faktu, ka pieteicēja 2006.gada 12.janvārī veica darba pienākumus sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Reno" veikalā „Pārtika" */dzēsta adrese/*, Rīgā.

No *K.K.* 2006.gada 12.janvāra paskaidrojuma var konstatēt, ka pieteicēja pārdevusi *K.K.* tabakas izstrādājumus, nepārbaudot personas identitāti un vecumu apliecinošus dokumentus, bet paļāvusies uz savu subjektīvo vērtējumu.

[13] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 150.panta prasībām, iestādei jāpierāda tie apstākļi, uz kuriem tā atsaucas kā uz iebildumu pamatojumu, un ka iestāde var atsaukties tikai uz tiem pamatojumiem, kuri minēti administratīvajā aktā.

No lietas materiāliem un tiesas sēdē procesa dalībnieku sniegtajiem paskaidrojumiem tiesa konstatē, ka iestāde nav mainījusi savu pamatojumu attiecībā uz pieteicējas pārkāpumu, tomēr nav iesniegusi pietiekamus pierādījumus iebildumu pamatojumam, jo no lietas materiāliem nav iespējams secināt, kā izskatījās nepilngadīgā persona, kaut gan pieteicēja jau sākotnēji ir apgalvojusi, ka pircējs neizskatījās nepilngadīgs un pieteicējai nekādas šaubas par to, ka pircējs ir pilngadīgs, neradās.

[14] LAPK 244.pants nosaka, ka institūcija (amatpersona) pierādījumus novērtē pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota uz vispusīgi, pilnīgi un objektīvi izpētītiem visiem lietas apstākļiem to kopumā, pēc likuma un tiesiskās apziņas. Arī saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 154.panta pirmo daļu tiesa novērtē pierādījumus pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatojas uz vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudītiem pierādījumiem, kā

arī vadoties no tiesiskās apziņas, kas balstīta uz loģikas likumiem, zinātnes atziņām un taisnības principiem.

[15] Pieteicēja jau sākotnēji pie protokola par administratīvo pārkāpumu un arī savā iesniegumā iestādē norādīja, kā arī tiesas sēdē paskaidroja, ka pieteicējai nekādas šaubas par to, ka pircējs ir pilngadīgs neradās, tādēļ netika pieprasīti uzrādīt vecumu apliecinoši dokumenti.

[15.1] Tiesa konstatē, ka atbildētājs lietas izskatīšanas gaitā nav ieguvis pierādījumus, kā arī nav tiesai iesniedzis pierādījumus (piemēram nepilngadīgās personas fotogrāfiju), pamatojoties uz kuriem atbildētājs noraida pieteicējas argumentus.

[15.2] Kā jau iepriekš [9] tiesa konstatējusi, likuma „Par tabakas izstrādājumu realizācijas, reklāmas un lietošanas ierobežošanu" 7.panta trešā daļa nosaka, ka aizliegts pārdot tabakas izstrādājumus personām, kas jaunākas par 18 gadiem. Par to tabakas izstrādājumu tirdzniecības vietās jābūt attiecīgam uzrakstam. Šaubu gadījumā pēc tirdzniecības vai policijas darbinieka pieprasījuma pircējam jāapliecina savs vecums, uzrādot personu apliecinošu dokumentu, tādējādi tiesas ieskatā, atbildētājam, lai pieteicēju varētu saukt pie administratīvās atbildības, bija jāpierāda, ka par pircēja vecumu tomēr bija jārodas šaubām un pieteicējas pienākums bija pieprasīt pircējam uzrādīt personu apliecinošu dokumentu.

Tiesa secina, ka minētā tiesību norma neuzliek pienākumu pārdevējam katram tabakas izstrādājumu vai alkoholisko dzērienu pircējam pieprasīt viņa vecumu apliecinošu dokumentu. Tiesas ieskatā, minētā tiesību norma paredz, ka šaubu gadījumā pārdevēja pienākums ir pieprasīt pircējam personu apliecinošus dokumentus.

Tas nozīmē, ka konkrētajā gadījumā atbildētājam bija jāpierāda, ka šādas šaubas nevarēja rasties.

[15.3] Savukārt LAPK 155.panta trešā daļa, pēc kuras sodīta pieteicēja, paredz atbildību par alkoholisko dzērienu un tabakas izstrādājumu pārdošanu nepilngadīgajiem.

Arī tiesas sēdē atbildētāja pilnvarotā persona atzina, ka lietas materiālos šādu pierādījumu nav.

[15.4] Ievērojot iepriekš minēto, tiesa atzīst, ka atbildētājs nav pierādījis administratīvā pārkāpuma sastāvu, par kuru pieteicēja tika saukta pie administratīvās atbildības, jo atbildētājs lēmuma pieņemšanas gaitā nav vērtējis un lietā nav atspēkojis pieteicējas argumentu, ka pircējs, kuram pieteicēja pārdeva cigaretes, nav izskatījies pēc nepilngadīgas personas, tādējādi pieteicējai nebija pienākums obligāti pircējam pieprasīt viņa vecumu apliecinošu dokumentu.

[16] Tiesa secina, ka, lai pierādītu administratīvā pārkāpuma sastāvu pieteicējas rīcībā, ir būtiski ņemt vērā un vērtēt pieteicējas subjektīvo viedokli par to, vai pircējs *K.K.* izskatījās kā pilngadīga persona.

Lietas materiālos tiesa neatrod pieteicējas argumenta vērtējumu un pretēja viedokļa pamatojumu, tādējādi tiesas ieskatā, atbildētājam, lai pieteicēju varētu saukt pie administratīvās atbildības, bija jāpierāda, ka par pircēja vecumu tomēr bija jārodas šaubām un pieteicējas pienākums bija pieprasīt pircējam uzrādīt personu apliecinošu dokumentu.

Tiesas ieskatā, tas vien, ka konkrētās personas personas kods norāda, ka šī persona ir nepilngadīga, vēl nenozīmē, ka pieteicēja ir pārkāpusi likuma „Par tabakas izstrādājumu realizācijas, reklāmas un lietošanas ierobežošanu" 7.panta trešās daļas nosacījumus, kuri nosaka, ka aizliegts pārdot tabakas izstrādājumus personām, kas jaunākas par 18 gadiem. Par to tabakas izstrādājumu tirdzniecības vietās jābūt attiecīgam uzrakstam. Šaubu gadījumā pēc tirdzniecības vai policijas darbinieka pieprasījuma pircējam jāapliecina savs vecums, uzrādot personu apliecinošu dokumentu.

Tiesa secina, ka konkrētā tiesību norma pieļauj pārdevēja subjektīvā viedokļa esamību, nosakot, ka tikai šaubu gadījumā pēc tirdzniecības vai policijas darbinieka pieprasījuma pircējam jāapliecina savs vecums, uzrādot personu apliecinošu dokumentu.

Pastāvot šādiem apstākļiem, tiesa atzīst, ka lietā esošie pierādījumi nav pietiekami, lai pieteicējas rīcībā pierādītu administratīvā pārkāpuma sastāvu.

[17] LAPK 237.pants nosaka lietvedības uzdevumus administratīvo pārkāpumu lietās, proti, lietvedības uzdevumi administratīvo pārkāpumu lietās ir šādi: savlaicīgi, vispusīgi, pilnīgi un objektīvi noskaidrot katras lietas apstākļus, izlemt to stingrā saskaņā ar likumu, nodrošināt pieņemtā lēmuma izpildi, kā arī noskaidrot cēloņus un apstākļus, kas veicina administratīvo pārkāpumu izdarīšanu, novērst pārkāpumus, audzināt pilsoņus likumu ievērošanas garā un nostiprināt likumību.

[18] No *K.K.* paskaidrojuma nav izsecināms, vai nepilngadīgais iepirkumu ir veicis pēc policijas darbinieka lūguma, vai arī pats pēc savas iniciatīvas. *K.K.* paskaidrojumā norāda, ka „iegādājos cigaretes „LM Light" vienu paciņu veikalā „Pārtika" Rīgā, */dzēsta adrese/*. Pārdevēja nepajautāja, cik man gadu, un nelūdza uzrādīt personu apliecinošu dokumentu".

Tiesas sēdē atbildētāja pilnvarotā persona paskaidroja, ka nepilngadīgais pirkumu izdarījis pēc policijas darbinieku lūguma, tādējādi tiesa secina, ka administratīvā pārkāpuma rašanos ļoti būtiski ietekmēja policijas darbinieku rīcība, lūdzot nepilngadīgu personu, kuras vecums ir tuvs pilngadībai, veikt cigarešu iegādi, turklāt persona nav informējusi pārdevēju, ka nav pilngadīgs.

Savukārt no lietas materiāliem izriet un arī tiesas sēdē pieteicēja norādīja, ka pieteicēja neapzinājās, ka tiek izdarīts administratīvais pārkāpums, jo likumdošana neparedz, ka pārdevējam ir obligāti jāpārbauda cigarešu pircēju vecums.

[19] Tiesa atzīst, ka pierādījumi ir iegūti izmantojot neatļautas metodes. Tiesas ieskatā valsts iestāde nevar lūgt, lai persona, kuras vecums ir tuvs 18 gadu vecumam, veic kontrolpirkumu, tādējādi apzināti liekot personai provocēt administratīvā pārkāpuma izdarīšanu. Gadījumos, kad personas vecums ir tuvu pilngadībai, pastāv pietiekami liela kļūdas iespēja vecuma noteikšanā un līdz ar to arī formālā pārkāpuma izdarīšanā.

[20] No juridiskās literatūras izriet, ka, ja ziņu par faktiem iegūšanā pārkāptas likuma prasības, to izmantošanas iespēja pierādīšanā atkarīga no pieļautā pārkāpuma ietekmes uz iegūto ziņu ticamību (skatīt Kristīne Strada-Rozenberga „Pierādīšanas teorija kriminālprocesā", Turība Biznesa augstskola, Rīga, 2002, 226., 230.lapa).

Ziņas par faktiem, kas iegūtas, pieļaujot procesuālus pārkāpumus var tikt izmantotas tikai tad, ja pieļautie procesuālie pārkāpumi var tikt novērsti vai arī to ticamību apstiprina pārējās lietā iegūtās ziņas.

[21] Tiesa atzīst, ka nav iespējams novērst pieļautos procesuālos pārkāpumus, jo no lietas materiāliem ir redzams, ka *K.K.* nav vēlējies pirkt cigaretes, un pirkumu ir veicis tikai pēc policijas darbinieku lūgumu.

Tādējādi tiesa secina, ka, ja policijas darbinieki nebūtu pielietojuši neatļautu metodi, administratīvais pārkāpums nebūtu noticis. Pastāvot šādiem apstākļiem, tiesa atzīst, ka lietā esošie pierādījumi ir atzīstami par nepieļaujamiem, lai konstatētu administratīvā pārkāpuma esamību.

Tiesa ņem vērā arī apstākli, ka tiesību normas minimālā sankcija ir 200 latu un šī tiesību norma paredz iespēju sodīt tikai fizisko personu. Tiesību normas konstrukcija neņem vērā apstākli, ka pārdevējs gandrīz visos gadījumos ir juridiskā persona (konkrētajā gadījumā sabiedrība ar ierobežotu atbildību „Reno").

Savukārt pieteicēja ir tikai juridiskās personas pilnvarotā pārstāve – sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Reno" darbiniece, kuras pienākumos ietilpst preces izsniegšana un naudas iekasēšana.

Tiesas ieskatā, fiziskai personai ar ne pārāk lieliem ieņēmumiem (pārdevējas algas ir salīdzinoši nelielas) minimālā soda sankcija 200 latu apmērā var pārsniegt par viena mēneša algu, tādējādi tiesa secina, ka pat minimālās sankcijas piemērošana rada nozīmīgu personas tiesību aizskārumu. Tiesību normas piemērošanai ir jābūt pamatotai un samērīgai.

Tiesas atzīst, ka gan iestādei, gan tiesai, izskatot administratīvo pārkāpumu lietas, ir jāpārliecinās, vai tiek sasniegts Administratīvā procesa

likuma 2.panta 1.punktā norādītais pamatmērķis, nodrošināt demokrātiskas, tiesiskas valsts pamatprincipu, it sevišķi cilvēktiesību, ievērošanu konkrētās publiski tiesiskajās attiecībās starp valsti un privātpersonu. Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka valsts iestāde nedrīkst radīt tādus apstākļus, kas noved pie tiesību pārkāpuma, līdz ar to pieņemtais lēmums ir atceļams.

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu, 253.pantu tiesa

nosprieda:

O.L. pieteikuma par Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora 2006.gada 2.marta lēmuma Nr.19/5930 atcelšanu apmierināt.

Atcelt Valsts ieņēmuma dienesta ģenerāldirektora 2006.gada 2.marta lēmumu Nr.19/5930 ar tā pieņemšanas dienu.

Tiesas spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no tā sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvajā rajona tiesā.

Pilns spriedums sastādīts 2007.gada 21.maijā.

Tiesnese /paraksts/ I.Kalvāne

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas

tiesnese_____I.Kalvāne

Rīgā, 2007.gada 21.maijā.